

OKRUHY OTÁZOK NA SKÚŠKU Z ÚVODU DO ŠTÚDIA A DEJINY SOCIÁLNEJ PRÁCE

PhDr. ThDr. ThLic. Andrej Mátel, PhD.

Písomná príprava: Študent / študentka vypracuje prácu zameranú na jednu z významných osobností sociálnej práce v rozsahu 2 strany formátu A 4. Z formálneho hľadiska treba dodržať citačnú normu, teda uvádzať použité zdroje (minimálne 3, z toho 1 musí byť knižný). Práca bude tvoriť 20% celkového hodnotenia. Označenú prácu (menom a skupinou) je nutné priniesť na ústnu skúšku.

Ústna skúška: Bude ju tvoriť jedna otázka z dejín (20%) a tri otázky z úvodu do štúdia sociálnej práce (60%).

Dejiny sociálnej práce

- Čo sa rozumie pod pojmami „história“ a „dejiny“? Ako sú chápané v súčasnosti?
- Aké dva základné okruhy problémov tvoria dejiny sociálnej práce?
- Charakterizujte prínos nasledovných osobností pre sociálnu prácu:

Elizabeth Fryová	(1780 - 1845)
Mary Carpenterová	(1807 - 1877)
Florence Nightingalová	(1820 - 1910)
Octavia Hillová	(1838 - 1912)
Jane Addamsová	(1860 - 1935)
Mary Richmondová	(1861 - 1928)
Alice Salomonová	(1872 - 1948)
Elena Maróthy - Šoltézová	(1855 - 1939)
Alica Masaryková	(1879 - 1966)
Přemysl Pitter	(1885 - 1976)
Arnošt Bláha	(1879 - 1960)
Helena Radlinská	(1879 - 1954)
Marie Krakešová	(1898 - 1979)
Štefan Strieženec	(1938 - 2006)

Definovanie sociálnej práce

- Ako by ste definoval/a sociálnu prácu? Ktorá definícia sa vám zdá najpresnejšia a prečo? Aké princípy považuje pre sociálnu prácu za zásadné IFSW? Čo je príznačné pre slovenské definície?
- Vysvetlite pojem „charita“... V čom sa odlišuje od pojmu „sociálna práca“?

Sociálna práca ako profesia a veda

- Charakterizujte PREDMET, CIELE a FUNKCIE sociálnej práce...
- Vysvetlite pojem sociálne fungovanie...
- Čo charakterizuje *profesiu* vo všeobecnosti? Je sociálna práca profesiou? Prečo bola (a niekde aj v súčasnosti je) problém s identifikovaním sociálnej práce ako profesie? Od kedy je sociálna práca na Slovensku súčasťou VŠ vzdelávania?
- Ktoré profesie sa označujú ako *pomáhajúce*? Vymenujte aspoň 5 z nich...
- Ktoré odbory sa považujú za príbuzné so sociálnou prácou a stručne ich charakterizujte...
- Charakterizujte sociálnu prácu v širšom a užšom poňatí...
- Čo je to *veda*?
- V akom poňatí sa chápe sociálna práca ako veda?

Sociálna politika

- Definujte sociálnu politiku... Na čo sa prioritne zameriava v porovnaní so sociálnou prácou?
- Kto sú ÚČASTNÍCI sociálnej politiky a prečo? Kto všetko môže byť AKTÉROM sociálnej politiky?
- Vymenujte a stručne charakterizujte 5 základných FUNKCIÍ sociálnej politiky...
- Aké sú CIELE sociálnej politiky?
- Aké poznáme NÁSTROJE sociálnej politiky?
- Vymenujte a charakterizujte 4 základné PRINCÍPY sociálnej politiky...
- Akú sú 3 základné PILIERE sociálneho zabezpečenia v SR?
- Čo je úlohou sociálneho poistenia? Ktorá inštitúcia ho v SR zabezpečuje? Vymenujte a stručne vysvetlite podsystemy sociálneho poistenia a jednotlivé dávky, ktoré k nim patria...
- Čo sa rozumie pod štátnou sociálnou podporou a ktoré inštitúcie ju v SR zabezpečujú? Vymenujte jednorazové a opakované finančné príspevky...
- Charakterizujte sociálnu pomoc...

Sociálny pracovník / pracovníčka, vzdelávanie, supervízia

- Ako by ste definovali sociálneho pracovníka? Ako ho definuje súčasná slovenská legislatíva?
- Prečo sa OSOBNOSŤ sociálneho pracovníka považuje za veľmi dôležitú pri vykonávaní sociálnej práce? Čo znamená kongruencia?

- Má byť sociálny pracovník PROFESIONÁL? V akom zmysle? Aké činnosti by mal vedieť vykonávať podľa CCETSW?
- Akú ROLE môže vykonávať sociálny pracovník pri výkone svojho povolania? Stručne ich charakterizujte na konkrétnom príklade...
- Aké môže byť ZAMERANIE sociálneho pracovníka (vymenuj aspoň 8 z nich)? Vymenujte aspoň 5 dôležitých ÚLOH sociálneho pracovníka...
- Aké typy prístupov v praxi rozlišuje Banksová? Stručne ich charakterizujte...
- Ako sa realizuje v súčasnosti v SR vzdelávanie sociálnych pracovníkov? Od kedy u nás jestvuje VŠ vzdelávanie v odbore sociálna práca? Vymenujte aspoň 5 vysokoškolských inštitúcií, kde sa realizuje táto forma vzdelávania...
- Prečo je dôležité celoživotné vzdelávanie v sociálnej práci? Kto ho v SR môže zabezpečiť? Vymenujte aspoň 2 akreditované vzdelávacie inštitúcie... V rezorte ktorých ministerstiev sa zabezpečuje systematické vzdelávanie sociálnych pracovníkov?
- Charakterizujte supervíziu? Aké sú jej významy? Kto môže byť supervízorom (aké vzdelanie potrebuje)?

Sociálny klient

- Čo etymologicky v minulosti označoval výraz „klient“? Ako by ste definovali vy „sociálneho klienta“ a prečo? Aké alternatívne označenie sa používajú k tomuto výrazu?
- Vymenujte a stručne charakterizujte typy klientov podľa Schavela a tie typy klientov, ktorí si vyžadujú špecifické prístupy...

Etika sociálnej práce

- Vysvetlite pojmy etika a morálka... Aký je rozdiel medzi nimi?
- Čo je to aplikovaná etika a profesijná etika?
- Aký význam má etika v odbore sociálna práca?
- Aký význam má formulovanie etického kódexu pre sociálnu prácu?
- Čo sa rozumie pod „medzinárodným etickým kódexom“? Kedy a kým bol formulovaný slovenský etický kódex? Akým oblastiam zodpovednosti sa venuje?
- Čo sú to „hodnoty“? Aké kľúčové hodnoty v sociálnej práci identifikovala americká NASW? Stručne ich predstavte...

Metódy sociálnej práce a prevencia

- Čo sa v sociálnej práci rozumie pod označením „METÓDA“? Porovnajzte aspoň 2 definície... Vymenujte 6 metód SP...
- Vysvetlite 3 ORIENTÁCIE („úrovne“) v sociálnej práci...
- Vymenujte a charakterizujte ETAPY sociálnej práce...
- Charakterizujte prípadovú sociálnu prácu...
- Charakterizujte krízovú intervenciu...
- Ako sa chápe poradenstvo v sociálnej práci? Vymenujte a vysvetlite 2 úrovne sociálneho poradenstva podľa zákona č. 448/2008 Z.z.
- Čo je psychoterapia? Za akých podmienok ju môže vykonávať sociálny pracovník?
- Čo je to mediácia?
- Čo sa rozumie pod označením „skupina“? Čo je cieľom skupinovej sociálnej práce?
- Čo je to „streetwork“? Na aké cieľové skupiny môže byť zameraný? Aké sú jeho základné formy?
- Čo sa v sociálnej práci označuje pod výrazom „komunita“? V čom spočíva metódy sociálnej práce s komunitou? Aké sú jej hlavné stratégie?
- Čo sa v sociálnej práci rozumie pod pojmom „prevencia“? Ako sa rozdeľuje podľa vývoja problému a stručne ich charakterizujte... Pre koho sa vykonáva sociálna prevencia?

Verejná správa a mimovládne organizácie

- Aké sú 3 základné zložky verejnej správy a ktoré inštitúcie sú kompetentné v rámci sociálnych vecí? Vymenujte 3 dôležité zákony vzhľadom na kompetencie verejnej správy...
- Vymenujte 3 sektory spoločnosti. Čo zdôrazňujú označenia „tretí sektor“, „neziskový sektor“, „dobrovoľnícky sektor“, „verejnoprospešný sektor“?
- Vymenujte 4 právne formy mimovládnych organizácií...
- Uveďte aspoň 6 dôležitých funkcií MVO?
- Charakterizujte dobrovoľníctvo v sociálnej práci a jeho význam...